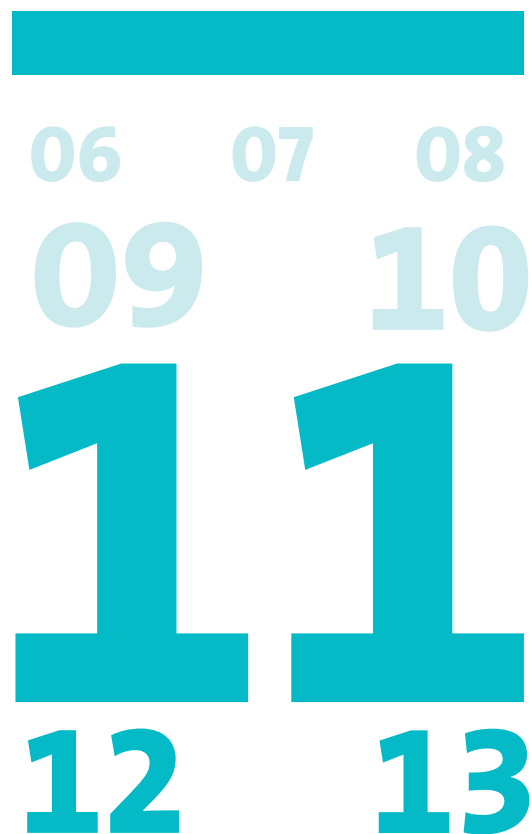

Inkomende investeringen en werkgelegenheid in Nederland

Verklaring van tekens

.	gegevens ontbreken
*	voorlopig cijfer
**	nader voorlopig cijfer
x	geheim
–	nihil
–	(indien voorkomend tussen twee getallen) tot en met
o (o,o)	het getal is kleiner dan de helft van de gekozen eenheid
niets (blank)	een cijfer kan op logische gronden niet voorkomen
2010–2011	2010 tot en met 2011
2010/2011	het gemiddelde over de jaren 2010 tot en met 2011
2010/'11	oogstjaar, boekjaar, schooljaar enz., beginnend in 2010 en eindigend in 2011
2008/'09–	
2010/'11	oogstjaar, boekjaar enz., 2008/'09 tot en met 2010/'11

In geval van afronding kan het voorkomen dat het weergegeven totaal niet overeenstemt met de som van de getallen.

Colofon

Uitgever

Centraal Bureau voor de Statistiek
Henri Faasdreef 312
2492 JP Den Haag

Prepress

Centraal Bureau voor de Statistiek
Grafimedia

Druk

OBT bv, Den Haag

Omslag

TelDesign, Rotterdam

Inlichtingen

Tel. 088) 570 70 70
Fax (070) 337 59 94
Via contact formulier:
www.cbs.nl/infoservice

Bestellingen

E-mail: verkoop@cbs.nl
Fax (045) 570 62 68

Internet

www.cbs.nl

© Centraal Bureau voor de Statistiek,
Den Haag/Heerlen, 2011.
Verveelvoudiging is toegestaan,
mits het CBS als bron wordt vermeld

Inhoud

1.	Inleiding	5
2.	Resultaten	5
3.	Methoden en achtergronden	16
4.	Tabellen	18
	Lijst van begrippen en afkortingen	24
	Auteurs	25

1 Inleiding

Dit is een CBS project 'inkomende investeringen en werkgelegenheid in Nederland' dat in opdracht van het Ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie wordt uitgevoerd. Het onderzoek geeft inzicht in de invloed van buitenlandse investeringen op de werkgelegenheid in Nederland.

Doel van het onderzoek is om inzicht te krijgen in het relatieve aandeel van buitenlandse ondernemingen in de werkgelegenheid in Nederland. Daarnaast wordt de totale jaarlijkse banengroei door inkomende buitenlandse investeringen in beeld gebracht waarbij rekening wordt gehouden met de effecten van eigendomswisselingen van Nederlandse naar buitenlandse bedrijven. De analyses worden uitgesplitst naar onder andere bedrijfstaken omvang van de ondernemingen. De resultaten worden in dit rapport gepresenteerd. In dit onderzoek zijn CBS microdata samengevoegd. Er is een koppeling gemaakt tussen het Algemeen bedrijvenregister (ABR) en het Sociaal Statistisch Bestand (SSB) voor de periode 2000 t/m 2007. Deze koppeling maakt het mogelijk om de invloed van buitenlandse investeringen op de werkgelegenheid in Nederland beter in kaart te brengen.

Hoofdstuk 2 beschrijft de belangrijkste resultaten van het onderzoek. In hoofdstuk 3 staat een korte beschrijving van de gebruikte bronnen en methoden. Aan het eind van het rapport is een tabellenset opgenomen met meer gedetailleerde informatie.

2 Resultaten

Banengroei 2000–2007

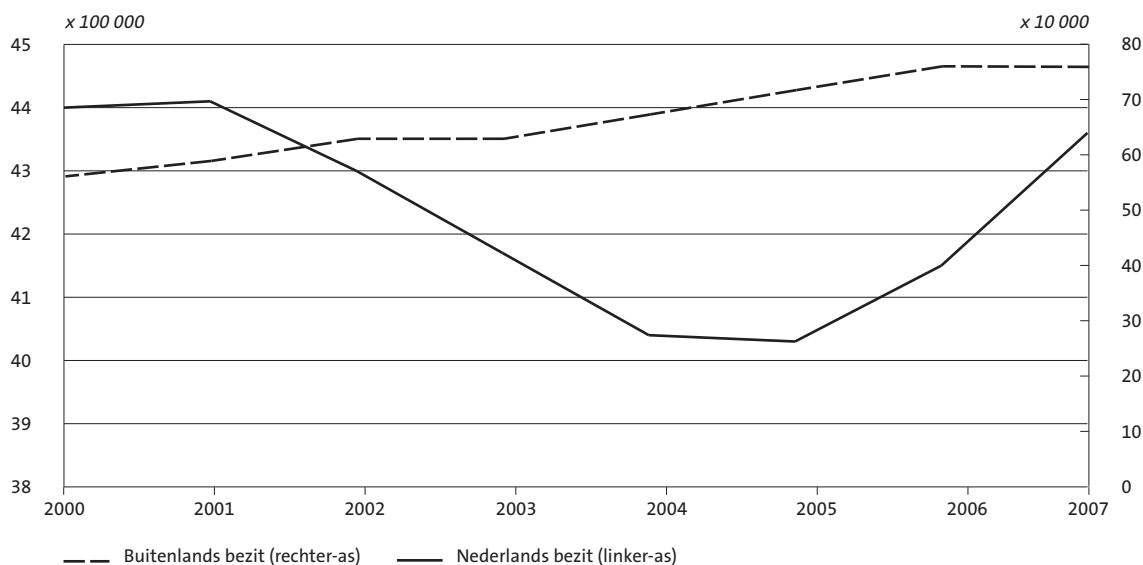
In de periode 2000–2007 is het aantal banen in Nederland met ongeveer 160 duizend banen toegenomen¹⁾. De groei van het aantal banen heeft vooral plaatsgevonden bij bedrijven in buitenlands bezit. In 2007 waren er 200 duizend banen meer bij buitenlandse bedrijven dan in 2000. Echter, het aantal banen bij bedrijven in Nederlands bezit daalde in deze periode met ruim 42 duizend (zie tabel 4.2).

Nadere analyse laat zien dat deze baandynamiek vooral het gevolg is van nieuwe en stoppende bedrijven (in buitenlands dan wel Nederlands eigendom). Daarnaast hebben er ook overnames met eigendomswisselingen plaats gevonden. Een overname met eigendomswisseling wil zeggen een Nederlands bedrijf dat door een buitenlands bedrijf wordt overgenomen of andersom. In totaal zijn in de periode 2000–2007 ruim een half miljoen banen overgegaan van Nederlands naar buitenlandse zeggenschap. Eveneens zijn bijna 300 000 banen overgegaan van buitenlandse naar Nederlands zeggenschap. Overnames met

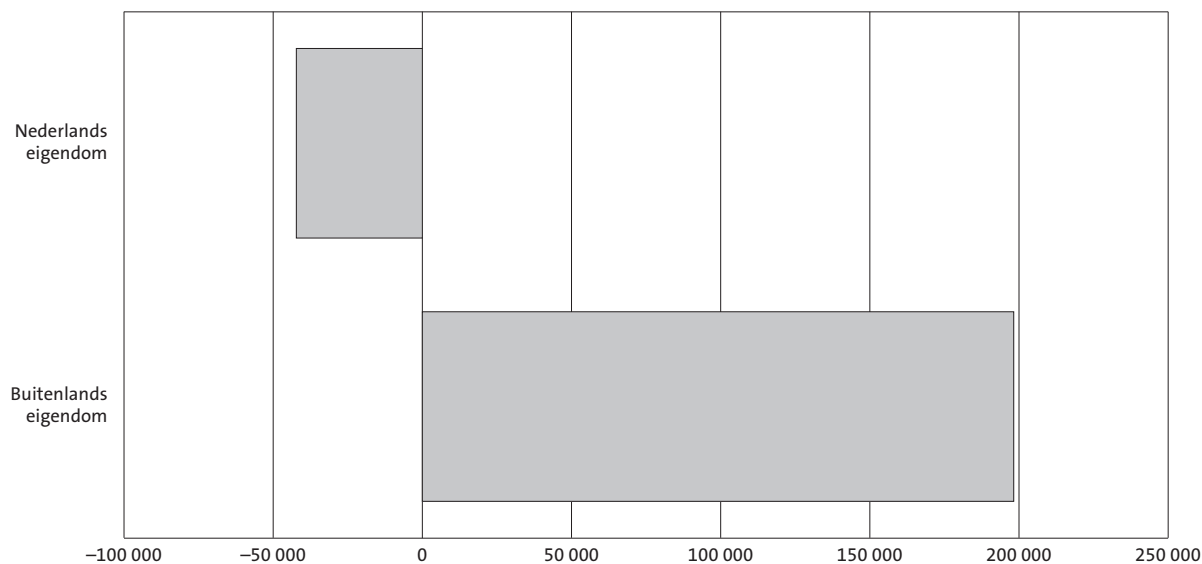
¹⁾ Let op! Wegens koppelingen zijn dit geen populatietotalen. De resultaten in dit onderzoek gelden voor banen in SBI 10–74. Deze maken 65 procent uit van het totaal aantal banen in loondienst in Nederland, zie methodologische omschrijving.

eigendomswisseling zijn verantwoordelijk voor slechts een klein deel (2 procent) van de baandynamiek per jaar (groei of krimp) in het jaar van overname (zie tabel 4.11). Dat wil zeggen door de overname verandert het aantal banen bij het overgenomen bedrijf gemiddeld genomen niet drastisch.

2.1 Aantal banen van bedrijven uitgesplitst naar Nederlands en buitenlands bezit (2000–2007)

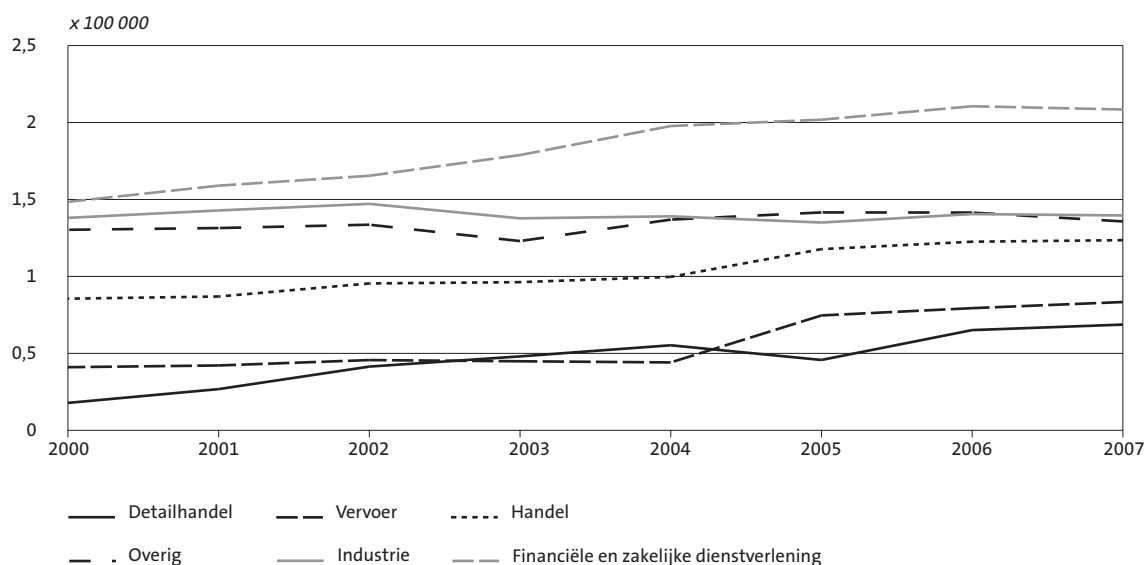
2.2 Banengroei bij bedrijven in Nederlands en buitenlands bezit (2000–2007)

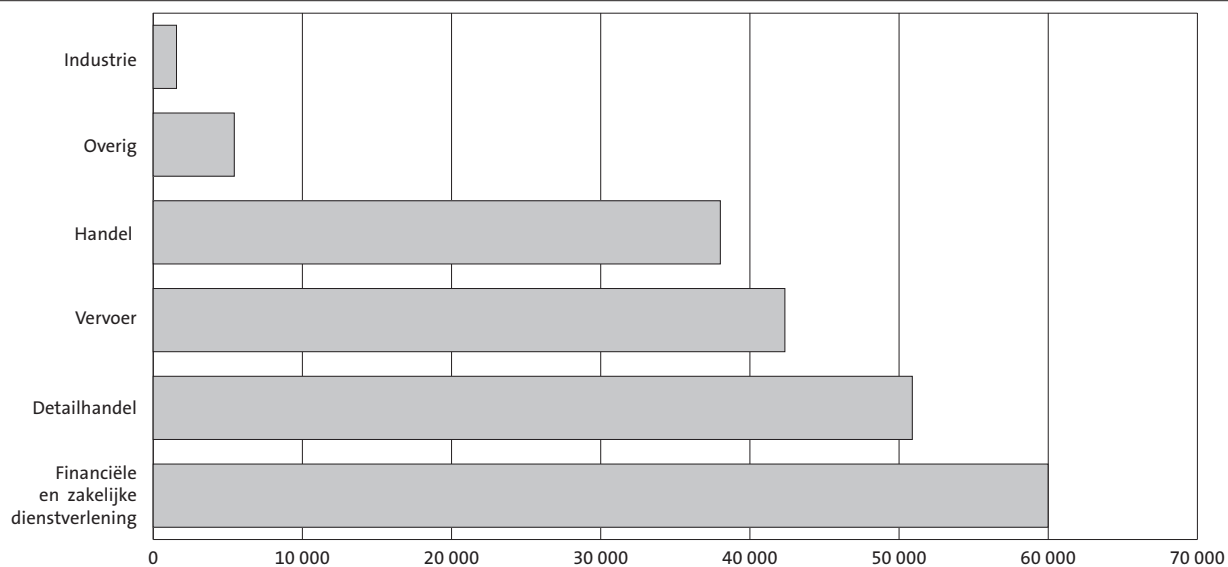
Banengroei naar sector

De groei van het aantal banen bij bedrijven in buitenlands bezit heeft in de periode 2000-2007 vooral plaatsgevonden in de financiële en zakelijke dienstverlening, detailhandel en vervoer. De financiële en zakelijke dienstverlening heeft voor bijna een derde bijgedragen aan de totale banengroei bij bedrijven in buitenlands bezit.

2.3 Aantal banen van bedrijven in buitenlands bezit uitgesplitst naar sector (2000–2007)

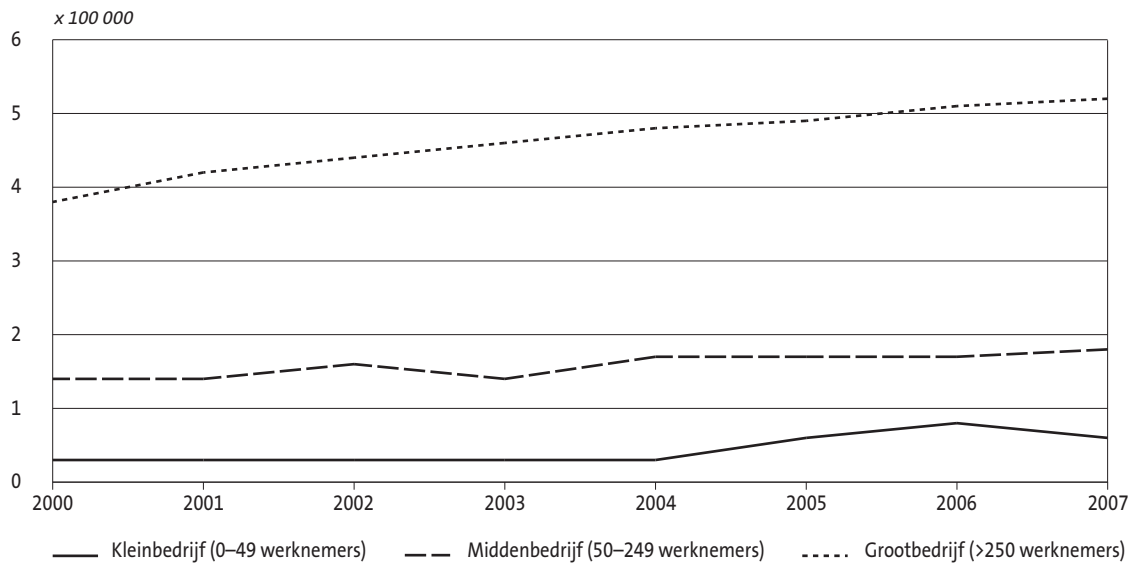
2.4 Banengroei bij bedrijven in buitenlands bezit uitgesplitst naar sector (2000–2007)

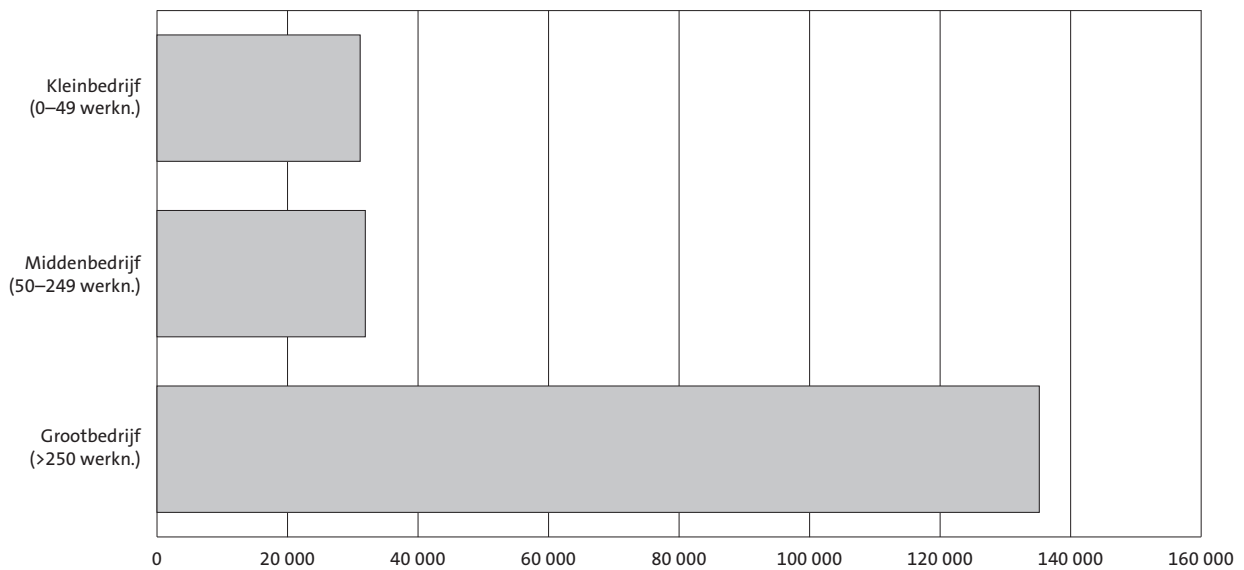
Banengroei naar klein-, midden- en grootbedrijf

Zowel de krimp van het aantal banen bij bedrijven in Nederlands bezit als de banengroei bij bedrijven in buitenlands bezit heeft in de periode 2000–2007 vooral plaatsgevonden in het grootbedrijf. Bij buitenlandse bedrijven is in het grootbedrijf de werkgelegenheid gestegen met ruim 135 duizend banen. In het klein- en middenbedrijf viel de banengroei een stuk lager uit, met respectievelijk 31 en 32 duizend banen.

2.5 Aantal banen van bedrijven in buitenlands bezit uitgesplitst naar klein-, midden- en grootbedrijf (2000–2007)

2.6 Banengroei bij bedrijven in buitenlands bezit uitgesplitst naar klein-, midden- en grootbedrijf (2000–2007)

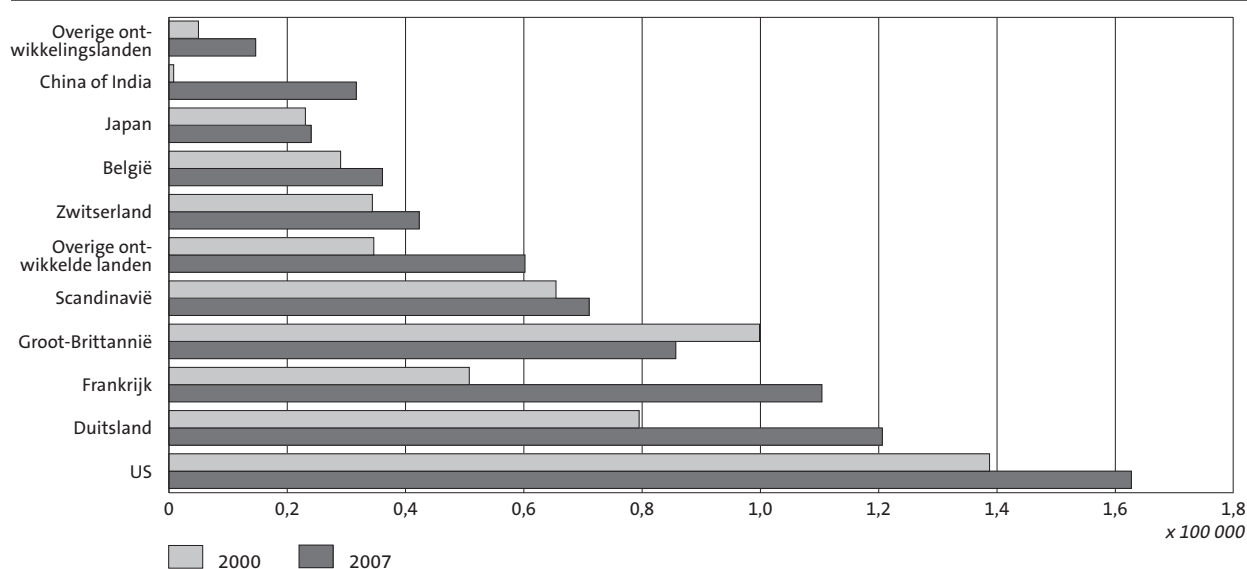

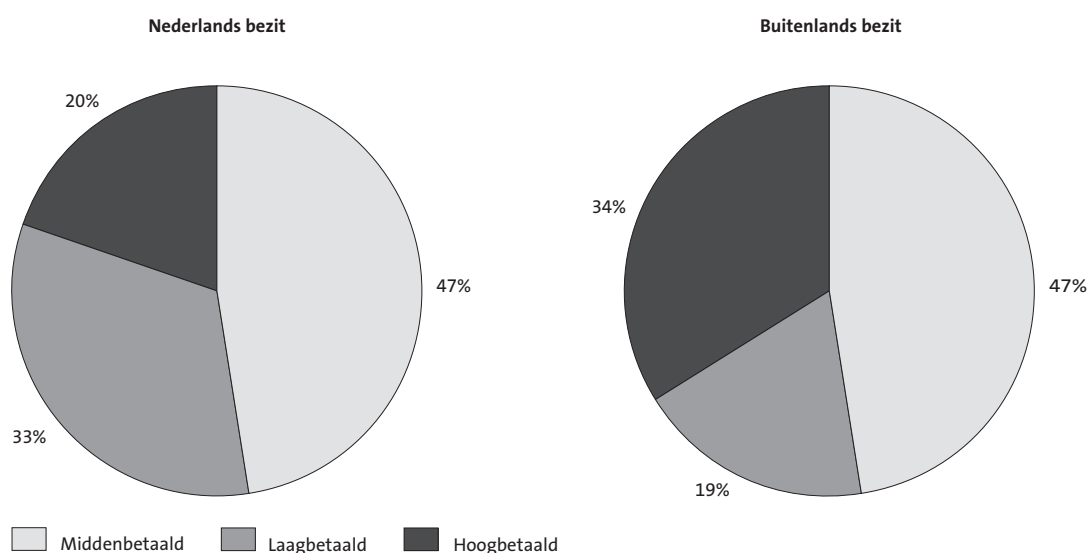
Banengroei bij buitenlandse bedrijven, naar land van herkomst van bedrijf

De invloed van buitenlandse bedrijven op de werkgelegenheid in Nederland wordt steeds groter. In de periode 2000–2007 is het aantal banen bij bedrijven in buitenlands bezit met 200 duizend toegenomen. Bedrijven waarbij het moederbedrijf in Frankrijk, Duitsland of China of India is gevestigd, zijn verantwoordelijk voor ongeveer tweederde van de banengroei in Nederland bij buitenlandse bedrijven.

2.7 Aantal banen van bedrijven in buitenlands bezit uitgesplitst naar land van zeggenschap (2000/2007)

2.8 Aandeel laag-, midden- en hoogbetaald werk bij bedrijven in Nederlands en buitenlands bezit, 2007

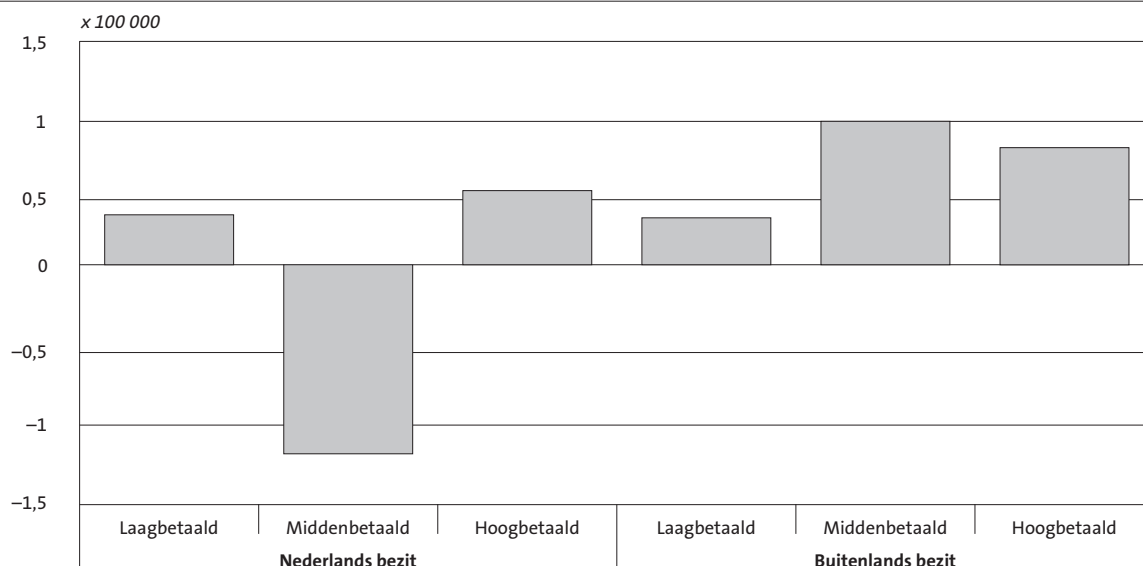

Banengroei naar laag- en hoogbetaald werk

Zowel het aantal hoogbetaalde als laagbetaalde werknemers is bij Nederlandse en buitenlandse bedrijven licht toegenomen in de periode 2000–2007. Er zijn ook verschillen in het aandeel hoog- en laagbetaalde

werknemers bij Nederlandse en buitenlandse bedrijven. Terwijl Nederlandse bedrijven meer laagbetaalden in dienst hebben, hebben buitenlandse bedrijven relatief veel meer hoogbetaalden in dienst. Ook de banengroei bij buitenlandse bedrijven is met name midden- en hoogbetaald werk.

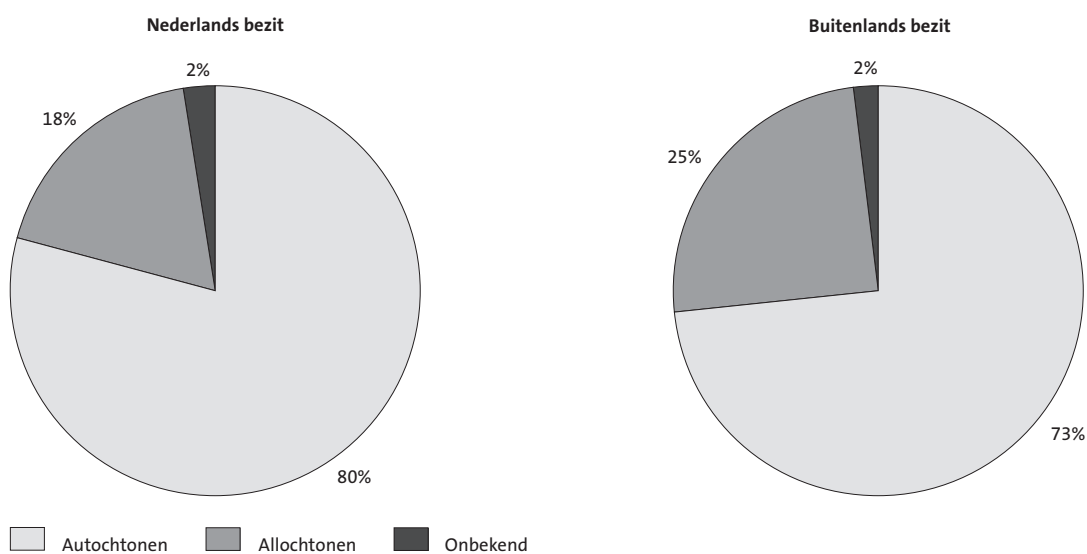
2.9 Banengroei bij bedrijven uitgesplitst naar laag-, midden- en hoogbetaald werk (2000–2007)

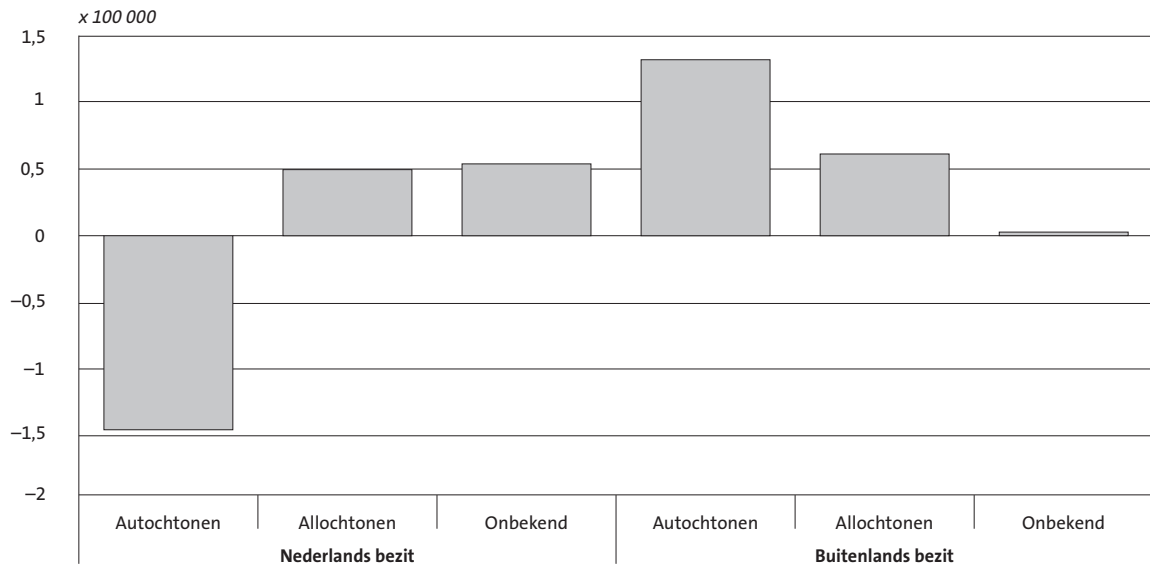
Banengroei naar herkomst van werknemer

Buitenlandse bedrijven hebben relatief meer allochtone werknemers in dienst dan Nederlandse bedrijven: hun aandeel ligt 6,5 procent hoger in 2007. Desondanks is 73 procent van de werknemers van Nederlandse afkomst. In de periode 2000–2007 werd ruim 30 procent van de banengroei bij buitenlandse bedrijven vervuld door allochtone werknemers.

2.10 Aandeel autochtone en allochtone werknemers bij bedrijven in Nederlands en buitenlands bezit, 2007

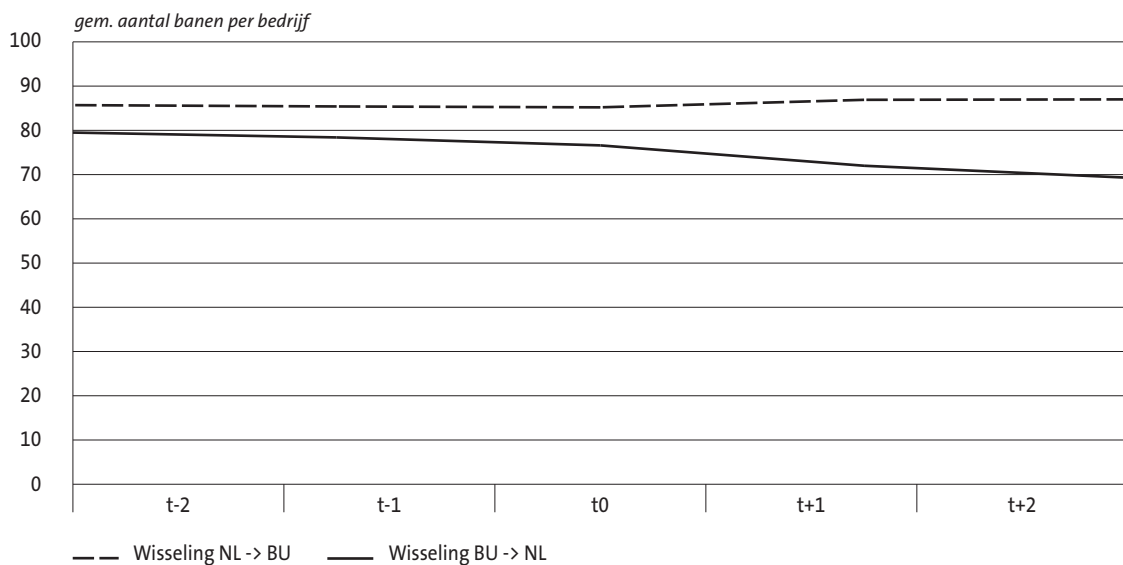
2.11 Banengroei bij bedrijven uitgesplitst naar herkomst werknemers (2000–2007)

Baandynamiek bij overnames met eigendomswisseling

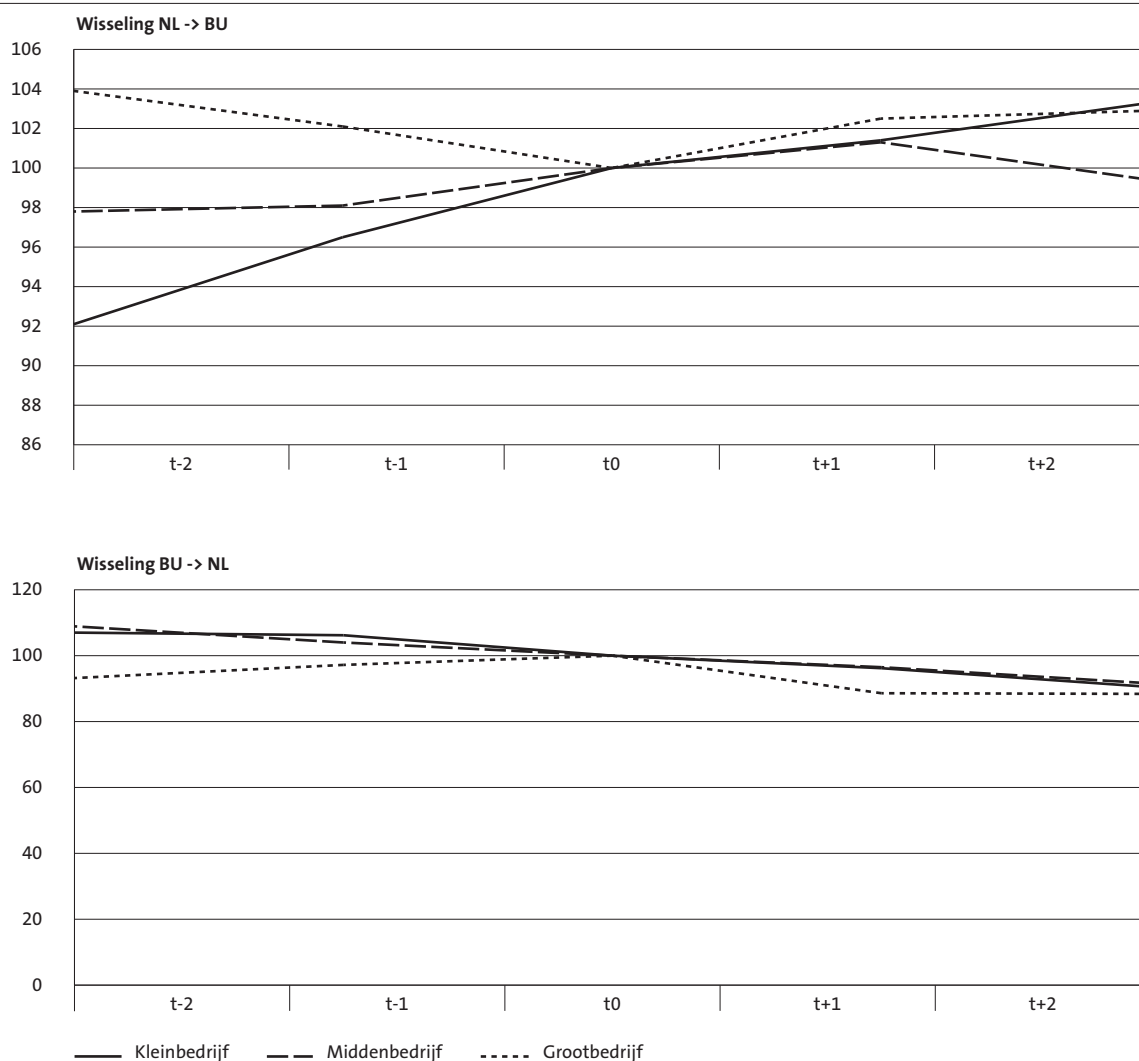
Gemiddeld hebben er in de periode 2000–2007 per jaar meer dan 500 overnames met een eigendomswisseling plaatsgevonden. Een overname met eigendomswisseling wil zeggen een Nederlands bedrijf dat door een buitenlands bedrijf wordt overgenomen of andersom. Overnames met eigendomswisseling zijn verantwoordelijk voor slechts een klein deel (2 procent) van de baandynamiek op het moment van overname (dat wil zeggen door de overname verandert het aantal banen bij het overgenomen bedrijf gemiddeld genomen niet drastisch). Een meer gedetailleerde analyse kan laten zien wat er vervolgens na 1 of 2 jaar na de overname gebeurt. Wanneer buitenlandse bedrijven een Nederlands bedrijf overnemen, zien we gemiddeld een kleine groei in de werkgelegenheid in de twee jaren na overname (zie 2.12). Als

2.12 Gemiddeld aantal banen per bedrijf voor en na overnames met eigendomswisseling

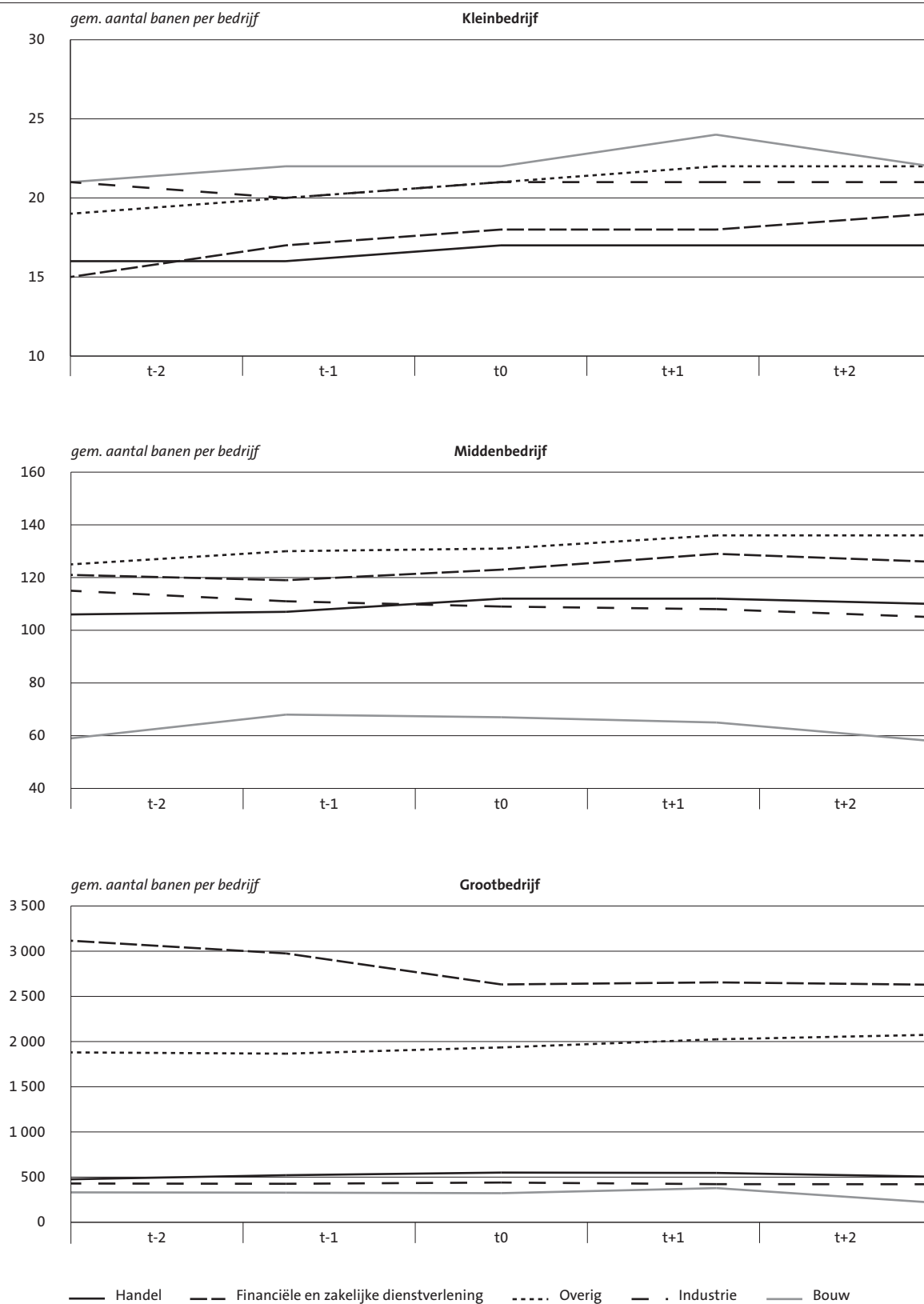
daarentegen een Nederlands bedrijf een dochter van een buitenlands bedrijf overneemt, neemt het aantal banen per bedrijf af. Hierbij moet wel rekening gehouden worden met vrij grote standaardfouten (mede gezien het beperkte aantal observaties en de rol van enkele grote bedrijven), waardoor de cijfers niet statistisch significant van elkaar verschillen. Ook lijkt er verschil te zijn in het type bedrijf dat wordt overgenomen: buitenlandse bedrijven nemen iets grotere en groeiende Nederlandse bedrijven over, terwijl Nederlandse bedrijven vooral krimpende buitenlandse dochters (in Nederland) overnemen (zie ook 2.13). Nederlandse bedrijven die door buitenlandse ondernemingen worden overgenomen zijn gemiddeld 7,2 jaar oud, de buitenlandse dochters die in Nederlandse handen komen gemiddeld 4,8 jaar.

2.13 Gemiddeld aantal banen per bedrijf voor en na overnames met eigendomswisseling, naar klein-, midden- en grootbedrijf (index, $t_0=100$)

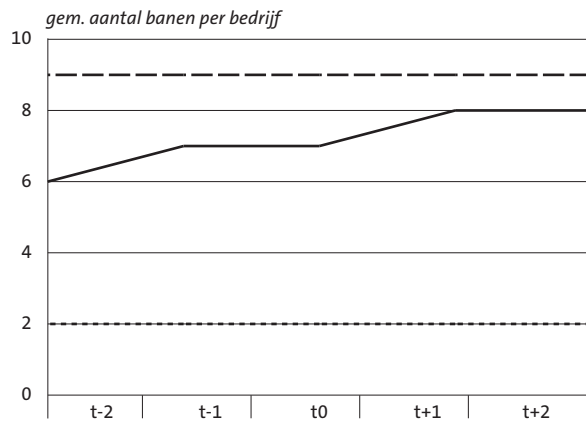
Wanneer we kijken naar buitenlandse overnames in Nederland, zien we dat na de overname vooral in de 'overige' sectoren (onder andere vervoer en post en telecom) de gemiddelde werkgelegenheid per bedrijf toeneemt. Daar bevinden zich gemiddeld genomen ook de grootste overgenomen bedrijven. Bij buitenlandse overnames van bedrijven in de financiële en zakelijke dienstverlening neemt het aantal banen na een buitenlandse overname gemiddeld genomen per bedrijf iets af (zie 2.14).

2.14 Gemiddeld aantal banen per bedrijf voor en na overnames van Nederlandse bedrijven door buitenlandse, naar sector en klein-, midden- en grootbedrijf

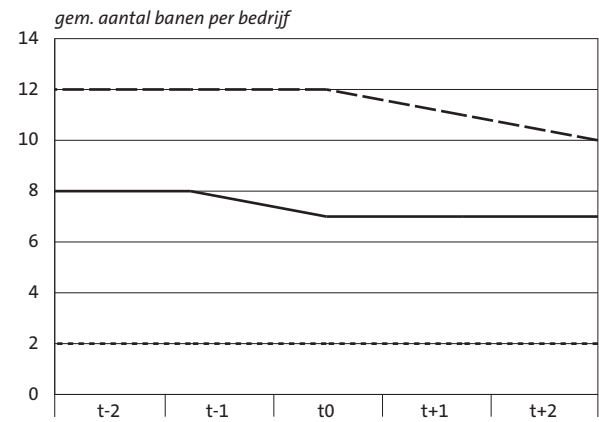

2.15 Gemiddeld aantal banen per bedrijf voor en na overnames naar laag-, midden- en hoogbetaald werk en klein-, midden- en grootbedrijf

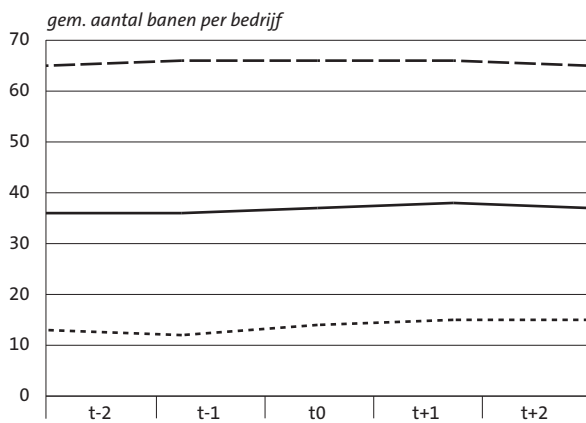
Wisseling NL -> BU: kleinbedrijf

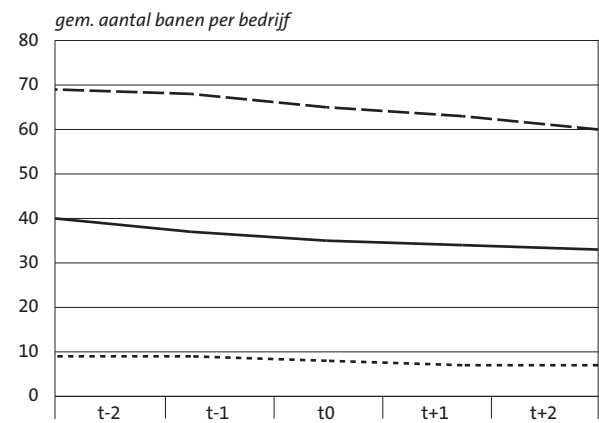
Wisseling BU -> NL: kleinbedrijf

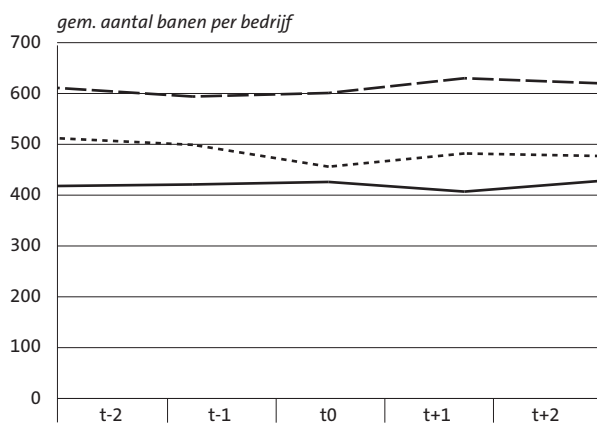
Wisseling NL -> BU: middenbedrijf

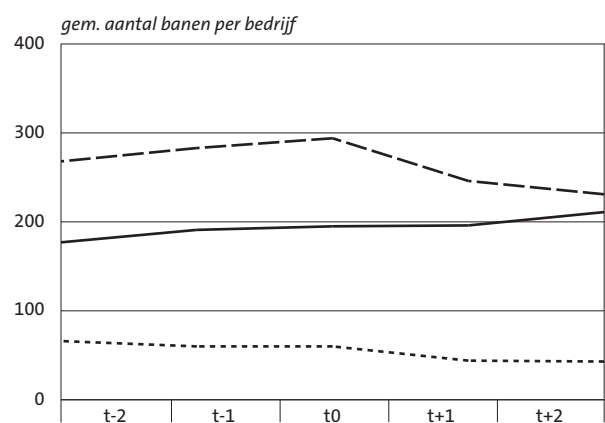
Wisseling BU -> NL: middenbedrijf

Wisseling NL -> BU: grootbedrijf

Wisseling BU -> NL: grootbedrijf

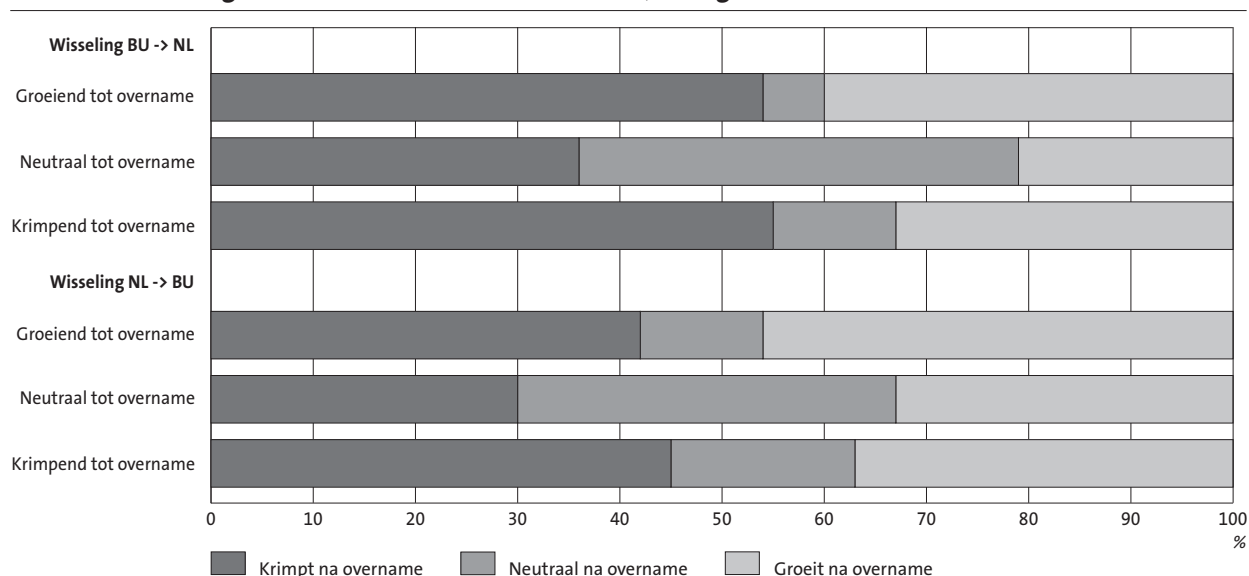

— Hoogbetaald   - - - Middenbetaald   . . . . . Laagbetaald

Bij een overname van Nederlandse bedrijven door buitenlandse, zien we dat in de periode na overname vooral het aantal hoog- en middenbetaalde banen toeneemt. Wanneer echter een buitenlands bedrijf door een Nederlands bedrijf wordt overgenomen, daalt met name het aandeel middenbetaald werk (zie 2.15). Ook hier geldt weer dat de standaardfouten substantieel zijn.

Tenslotte geeft 2.16 weer in hoeverre de ontwikkeling van de werkgelegenheid bij buitenlandse (en Nederlandse) overnames na de overname samenhangt met de dynamiek in werkgelegenheid voor het moment van overname. We zien dat bij Nederlandse bedrijven die tot het moment van overname door een buitenlands bedrijf groeiden, bijna 50 procent dit blijft doen na het moment van overname. Bij soortgelijke bedrijven die tot het moment van overname krompen, maakt bijna 40 procent weer groei door in de periode na overname, en blijft bij nog eens bijna 20 procent van de bedrijven het aantal banen gelijk. Bedrijven die in de periode tot aan de overname geen groei of krimp in het aantal banen kenden ('neutraal'), blijft een groot deel (40 procent) ook na overname neutraal. Dit betekent dat ondanks dat een substantieel deel van de bedrijven die krimpend of neutraal waren voor de overname, daarna weer groei lieten zien, ook een substantieel deel van de bedrijven na overname een krimp in de werkgelegenheid kent. Maar, zoals blijkt uit 2.17, is het totale aandeel van groeiende bedrijven na overname groter dan voor het moment van overname.

2.16 Ontwikkeling aantal banen voor en na overname, naar groeistatus voor overname

2.17 Ontwikkeling van bedrijven voor en na overname

		van t0 tot t+2				
		krimp	neutraal	groei	totaal	
		%				
Wisseling NL -> BU	van t-2 tot t0	krimp	17	7	14	37
		neutraal	5	6	6	18
		groei	19	5	21	45
		totaal	41	18	41	100
Wisseling BU -> NL	van t-2 tot t0	krimp	29	6	17	52
		neutraal	3	4	2	9
		groei	21	2	15	39
		totaal	53	12	35	100

Uit het bovenstaande blijkt dat diverse factoren van invloed lijken op de banengroei bij bedrijven na overnames met eigendomswisselingen: zo lijken bedrijfsgrootte, sector en de banengroei tot aan het moment van overname allemaal relevant. Om te bekijken hoe deze factoren zich tot elkaar verhouden, is een regressieanalyse uitgevoerd, waarbij de toename van het aantal banen tussen t_0 en $t+2$ afhankelijk is van de sector, de grootteklasse, de groei voor het moment van overname, en of de eigendomswisseling van Nederlands naar buitenlands gaat of andersom. De resultaten van deze regressieanalyse staan beschreven in 2.18. Hieruit blijkt dat verreweg de belangrijkste voorspeller van banengroei na overname met eigendomswisseling, de performance van een bedrijf voor overname is. Daarnaast groeien grote bedrijven relatief minder snel dan kleine bedrijven, en is een overname met eigendomswisseling van Nederlands naar buitenlands bezit beter voor de werkgelegenheidsgroei (gecorrigeerd voor de overige variabelen in het model), dan vice versa.

2.18 Resultaten regressieanalyse: factoren van invloed op werkgelegenheidsgroei na overname

	B	t-waarde	sign
Constante	0,02	0,53	
Groei (t-2 tot t0) (log)	0,72	73,26	***
Leeftijd op moment van overname	0	1,18	
Sector (SBI)			
Industrie	0	-1,58	
Bouw	0	-0,56	
Handel	0	-1,25	
Financiële en zakelijke dienstverlening	0	0,08	
Bedrijfsgrootte			
Middenbedrijf	0	-0,9	
Grootbedrijf	-0,01	-2,69	***
Wisseling NL -> BU bezit	0,01	2	**

R-kwadraat 0.72; $F_{(9,2064)}=612$, $p<0.01$.
 *** $p<0.01$; ** $p<0.05$

3 Methoden en achtergronden

In dit onderzoek zijn CBS microdata samengevoegd. Er is een koppeling gemaakt tussen het ABR en het SSB voor de periode 2000 t/m 2007. De data zijn gekoppeld op bedrijfsniveau (unieke identificatiesleutel BEID). Van de bedrijven uit het ABR is de bezitsrelatie bepaald uit de jaarlijkse Statistiek Financiën van Ondernemingen (SFGO) of de tweejaarlijkse Community Innovation Survey (CIS). De werkgelegenheidsfactoren zijn afkomstig uit het SSB. Deze koppeling maakt het mogelijk om de invloed van buitenlandse investeringen op de werkgelegenheid in Nederland te bepalen.

Resultaten koppeling

Ongeveer 17 procent van de bedrijven in het SSB, verantwoordelijk voor ongeveer 2,5 procent van het aantal banen in loondienst in Nederland, kunnen niet gekoppeld worden aan het ABR. De niet-gekoppelde

bedrijven zijn niet in de analyses meegenomen. Doordat in dit onderzoek verschillende bronnen aan elkaar gekoppeld zijn, kunnen de uitkomsten verschillen van eerder door het CBS gepubliceerde cijfers. Echter de trend van de uitkomsten is hetzelfde.

In dit onderzoek is een toegespitste selectie gemaakt van de belangrijkste sectoren (SBI'93: 10 t/m 74) op basis van het belang in de Nederlandse economie, buitenlands belang en aantal bedrijven en de rest is samengevat in 'overig' (zie 3.1).

3.1 Aggregatie van bedrijfstakken

Industrie	Vervaardiging van voedingsmiddelen en dranken (15) Uitgeverijen, drukkerijen en reproductie van opgenomen media (22) Vervaardiging van chemische producten (24) Vervaardiging van producten van rubber en kunststof (25) Vervaardiging van glas, aardewerk, cement-, kalk- en gipsproducten (26) Vervaardiging van producten van metaal (28) Vervaardiging van machines en apparaten (29) Vervaardiging van overige elektrische machines en apparaten (31) Vervaardiging van medische apparaten en instrumenten (33)
Bouw	Bouwnijverheid (45)
Handel	Handel in en reparatie van auto's en motorfietsen; benzineservicestations (50) Groothandel en handelsbemiddeling (51)
Financiële en zakelijke dienstverlening	Financiële instellingen, verzekeraars en beurzen (65 t/m 67) Computerservice en informatietechnologie (72) Overige zakelijke dienstverlening (74)
Overig	Detailhandel en reparatie (52) Logies-, maaltijden- en drankenverstrekking (55) Vervoer over land, water, lucht en dienstverlening voor vervoer (60 t/m 63) Post en telecommunicatie (64) Overige SBI's 10-74

Het aantal bedrijven in het gekoppelde werkgever-werknemer bestand is gemiddeld 297 duizend per jaar. De resultaten gelden dus voor ongeveer tweederde van het aantal bedrijven in Nederland en 65 procent van het aantal banen in loondienst in Nederland. Het aandeel bedrijven in buitenlandse handen bedraagt ongeveer 1 à 2 procent van het totaal en deze zijn van toepassing op zo'n 11 à 15 procent van het totaal aantal banen in Nederland. Gegevens voor Nederlandse bedrijven zijn vooral beschikbaar voor kleine en middelgrote bedrijven, terwijl informatie over bedrijven in buitenlandse handen vooral voor grotere bedrijven geldt. Zie 3.2 voor een beschrijving van de dataset. In 2006 heeft er een herziening van het ABR en het SSB plaatsgevonden en in 2005 is de variabele buitenlands bezit verbeterd. Hierdoor zijn er vanaf 2005 meer buitenlandse bedrijven opgenomen in de dataset.

3.2 Aantal bedrijven in de dataset uitgesplitst naar klein-, midden- en grootbedrijf

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Totale NL economie (SBI 10-74)	260 000	272 620	268 530	275 320	272 760	276 820	336 360	358 940
w.v. bedrijven in NL bezit	257 340	269 940	265 500	272 480	269 790	271 700	330 230	353 020
0 - 49 werknemers	249 590	261 740	257 460	263 360	261 400	263 760	322 610	344 100
50 - 249 werknemers	6 580	6 980	6 840	7 920	7 450	6 810	6 500	7 640
> 250 werknemers	1 170	1 230	1 200	1 200	1 150	1 130	1 120	1 280
w.v. bedrijven in BU bezit	2 660	2 670	3 030	2 840	2 970	5 120	6 130	5 920
0 - 49 werknemers	1 170	1 160	1 260	1 170	1 270	3 360	4 100	3 760
50 - 249 werknemers	1 080	1 070	1 280	1 190	1 200	1 270	1 500	1 600
> 250 werknemers	410	450	490	490	510	490	540	560

Om inzicht te krijgen in de jaarlijkse banengroei door inkomende buitenlandse investeringen waarbij rekening wordt gehouden met de effecten van eigendomswisseling van Nederland naar buitenlandse bedrijven is er een breakdown van dynamiek gemaakt: bestaande bedrijven zonder eigendomswisseling,

nieuwe bedrijven, stoppende bedrijven, eigendomswisselingen en populatie- en koppelp Problemen. Uit de analyse bleek dat slechts 2 procent van de banengroei bij bedrijven in buitenlands bezit het gevolg is van eigendomswisselingen.

Voor meer gedetailleerde informatie over de methodologie kunt u contact opnemen met de auteurs.

Analyse van overnames

Er is een nadere analyse gemaakt van het verloop van de werkgelegenheid in geval van overnames met eigendomswisseling (dat wil zeggen van een Nederlands bedrijf dat door een buitenlands bedrijf wordt overgenomen, of omgekeerd). Hiervoor zijn uit het bestand van 2000–2007 alle overnames met eigendomswisseling geselecteerd waarvoor gegevens beschikbaar waren van tenminste twee jaar voor de overname en ten minste twee jaar na de overname, en die in de periode 2000–2007 maar één overname met eigendomswisseling hebben meegemaakt. Aldus zijn 2 074 overnames geïdentificeerd, waarvan 1 912 buitenlandse overnames van Nederlandse bedrijven waren, en 162 Nederlandse overnames van voorheen buitenlandse dochters (in Nederland). Hierbij moet wel rekening gehouden worden met vrij grote standaardfouten (mede gezien het beperkte aantal observaties en de rol van enkele grote bedrijven), waardoor de cijfers niet altijd statistisch significant van elkaar verschillen.

4 Tabellen

De absolute aantallen zijn afgerond op duizendtallen en percentages zijn afgerond op hele procenten. Doordat in dit onderzoek verschillende bronnen zijn gecombineerd, kunnen uitkomsten verschillen van eerder door het CBS gepubliceerde cijfers.

4.1 Aantal bedrijven naar sector

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Totale NL economie (SBI 10–74)	260 000	272 620	268 530	275 320	272 760	276 820	336 360	358 940
w.v. bedrijven in NL bezit	257 340	269 940	265 500	272 480	269 790	271 700	330 230	353 020
Vervaardiging van voedingsmiddelen en dranken	4 220	4 080	3 930	3 840	3 760	3 680	3 510	3 480
Uitgeverijen, drukkerijen	4 110	4 120	3 960	3 880	3 760	3 720	3 770	3 800
Vervaardiging van chemische producten	530	550	550	570	560	550	550	590
Vervaardiging van producten van rubber en kunststof	940	960	920	930	930	920	940	970
Vervaardiging van glas, aardewerk, cement-, kalk- en gipsproducten	870	890	860	830	830	800	830	850
Vervaardiging van producten van metaal	4 620	4 790	4 690	4 710	4 600	4 610	4 690	4 930
Vervaardiging van machines en apparaten	2 870	2 920	2 850	2 840	2 880	2 890	3 000	3 100
Vervaardiging van overige elektrische machines en apparaten	620	640	620	630	600	590	600	630
Vervaardiging van medische apparaten en instrumenten	1 200	1 250	1 260	1 300	1 360	1 360	1 380	1 410
Bouwnijverheid	28 210	28 880	27 940	27 775	27 050	27 020	27 580	29 140
Handel in en reparatie van auto's en motorfietsen	12 800	12 990	12 860	12 890	12 750	12 750	12 810	13 350
Groothandel en handelsbemiddeling	31 810	32 640	32 000	32 440	32 470	31 530	33 030	34 470
Detailhandel en reparatie van consumentenartikelen	44 500	45 040	44 130	44 750	43 970	43 250	42 980	44 040
Horeca	25 500	26 320	26 220	26 480	26 030	26 340	25 680	26 650
Vervoer over land, water, lucht en dienstverlening voor vervoer	11 720	12 110	12 030	12 300	12 340	12 110	12 180	12 770
Post en telecommunicatie	1 100	1 170	1 140	1 210	1 180	1 200	1 260	1 350
Financiële instellingen, verzekeraars en beurzen	13 300	15 880	15 460	17 080	17 350	17 980	59 750	66 100
Computerservice en informatietechnologie	6 360	7 210	6 950	7 310	6 670	7 350	8 170	9 270
Overige zakelijke dienstverlening	43 690	48 320	48 170	51 400	51 620	53 630	66 720	74 250
Overig	18 400	19 200	18 970	19 350	19 110	19 350	20 800	21 910
w.v. bedrijven in BU bezit	2 660	2 670	3 030	2 840	2 970	5 120	6 130	5 920
Vervaardiging van voedingsmiddelen en dranken	90	90	80	80	90	100	100	100
Uitgeverijen, drukkerijen	40	40	40	50	60	80	80	80
Vervaardiging van chemische producten	150	140	150	140	150	160	210	200
Vervaardiging van producten van rubber en kunststof	70	70	90	80	90	90	100	100
Vervaardiging van glas, aardewerk, cement-, kalk- en gipsproducten	100	90	90	80	70	60	60	70
Vervaardiging van producten van metaal	80	80	90	80	70	100	110	100
Vervaardiging van machines en apparaten	120	130	160	150	140	190	240	220
Vervaardiging van overige elektrische machines en apparaten	20	30	30	30	30	40	40	40
Vervaardiging van medische apparaten en instrumenten	30	30	30	30	40	60	70	70
Bouwnijverheid	60	60	90	70	80	110	120	110
Handel in en reparatie van auto's en motorfietsen	80	70	80	70	60	100	130	120
Groothandel en handelsbemiddeling	650	640	760	720	790	1 870	2 070	2 020
Detailhandel en reparatie van consumentenartikelen	50	50	70	80	100	170	250	190
Horeca	60	70	90	80	60	70	70	60
Vervoer over land, water, lucht en dienstverlening voor vervoer	190	200	220	210	200	350	430	400
Post en telecommunicatie	20	20	30	30	30	50	60	50
Financiële instellingen, verzekeraars en beurzen	120	120	110	80	90	120	490	460
Computerservice en informatietechnologie	60	70	90	80	90	230	260	250
Overige zakelijke dienstverlening	380	400	460	420	460	800	810	840
Overig	280	270	300	280	290	380	460	460

4.2 Totaal aantal banen van bedrijven naar sector

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
	<i>x 1 000</i>							
Totale NL economie (SBI 10–74)	4 962,9	5 000,4	4 928,4	4 801,7	4 715,9	4 746,0	4 908,8	5 118,9
w.v. bedrijven in NL bezit	4 401,7	4 411,3	4 299,8	4 172,9	4 043,1	4 029,5	4 149,2	4 359,5
Vervaardiging van voedingsmiddelen en dranken	117,5	114,3	114,6	106,5	103,8	99,6	96,4	95,3
Uitgeverijen, drukkerijen	90,9	86,7	82,6	77,1	72,7	71,4	59,7	59,9
Vervaardiging van chemische producten	35,7	37,5	36,1	36,2	33,4	34,4	28,8	29,3
Vervaardiging van producten van rubber en kunststof	27,4	26,7	24,2	24,0	22,9	23,0	21,7	22,1
Vervaardiging van glas, aardewerk, cement-, kalk- en gipsproducten	17,9	17,7	17,3	17,2	15,7	16,1	14,9	15,7
Vervaardiging van producten van metaal	92,9	90,4	84,7	83,6	79,7	78,5	78,7	81,6
Vervaardiging van machines en apparaten	75,3	74,1	66,6	65,3	66,2	65,7	64,4	71,5
Vervaardiging van overige elektrische machines en apparaten	14,2	15,2	13,2	13,5	11,6	11,2	10,9	17,0
Vervaardiging van medische apparaten en instrumenten	17,3	17,8	17,2	17,1	16,2	16,5	15,7	19,6
Bouwnijverheid	402,0	401,8	389,8	378,8	355,4	358,0	349,1	359,0
Handel in en reparatie van auto's en motorfietsen	122,3	123,6	123,7	121,8	120,8	118,9	114,6	118,6
Groothandel en handelsbemiddeling	375,9	375,9	362,4	362,4	350,9	331,1	323,0	338,8
Detailhandel en reparatie van consumentenartikelen	617,4	632,6	614,9	602,3	585,5	589,9	570,8	603,6
Horeca	224,8	232,3	236,6	230,8	222,7	228,5	241,7	259,2
Vervoer over land, water, lucht en dienstverlening voor vervoer	285,8	285,2	306,9	303,1	293,7	249,5	235,8	255,0
Post en telecommunicatie	130,2	129,3	114,3	111,0	101,1	98,2	95,7	101,0
Financiële instellingen, verzekeraars en beurzen	265,8	272,4	255,0	249,3	238,2	252,3	286,0	313,3
Computerservice en informatietechnologie	95,2	89,1	81,9	77,8	78,0	82,3	84,3	98,5
Overige zakelijke dienstverlening	932,8	928,3	911,8	855,1	850,0	899,7	1 071,2	1 116,2
Overig	460,5	460,5	446,1	440,1	424,6	404,7	385,7	384,2
w.v. bedrijven in BU bezit	561,2	589,2	628,6	628,8	672,8	716,5	759,6	759,4
Vervaardiging van voedingsmiddelen en dranken	26,5	29,4	26,7	27,1	25,7	25,2	22,9	24,1
Uitgeverijen, drukkerijen	7,1	9,1	8,5	10,9	11,1	11,2	10,2	10,1
Vervaardiging van chemische producten	35,1	35,1	36,3	33,9	34,4	32,3	33,7	32,9
Vervaardiging van producten van rubber en kunststof	9,3	9,6	11,3	10,3	10,9	10,3	10,3	9,9
Vervaardiging van glas, aardewerk, cement-, kalk- en gipsproducten	16,0	15,4	14,7	12,9	13,1	11,8	12,6	12,2
Vervaardiging van producten van metaal	11,0	11,4	11,7	10,0	10,3	10,5	13,4	13,0
Vervaardiging van machines en apparaten	18,6	18,4	22,9	21,0	19,7	20,1	23,3	23,0
Vervaardiging van overige elektrische machines en apparaten	6,4	6,3	7,1	4,8	5,7	5,7	5,5	5,6
Vervaardiging van medische apparaten en instrumenten	8,2	8,2	7,9	6,7	8,1	7,8	8,6	8,7
Bouwnijverheid	11,5	12,0	14,5	12,6	17,8	17,0	16,3	16,1
Handel in en reparatie van auto's en motorfietsen	10,2	10,5	12,3	12,6	11,7	11,6	13,6	13,4
Groothandel en handelsbemiddeling	75,4	76,5	83,1	83,7	88,1	106,2	109,0	110,2
Detailhandel en reparatie van consumentenartikelen	17,8	26,8	41,4	48,0	55,3	45,7	65,1	68,7
Horeca	30,0	29,9	30,6	32,0	33,1	32,8	32,9	30,9
Vervoer over land, water, lucht en dienstverlening voor vervoer	41,0	42,1	45,6	44,9	44,1	74,6	79,4	83,4
Post en telecommunicatie	12,2	15,8	14,2	11,1	17,5	17,3	19,5	18,4
Financiële instellingen, verzekeraars en beurzen	14,1	13,2	20,9	15,6	26,2	24,1	35,7	29,9
Computerservice en informatietechnologie	25,0	32,9	33,7	31,4	30,9	35,9	40,5	38,3
Overige zakelijke dienstverlening	109,4	112,8	110,9	131,9	140,6	141,9	134,3	140,3
Overig	76,5	73,7	74,3	67,3	68,5	74,5	72,8	70,4

4.3 Totaal aantal banen van bedrijven naar klein-, midden- en grootbedrijf

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
	<i>x 1 000</i>							
Totale NL economie (SBI 10–74)	4 962,9	5 000,4	4 928,4	4 801,7	4 715,9	4 746,0	4 908,8	5 118,9
w.v. bedrijven in NL bezit	4 401,7	4 411,3	4 299,8	4 172,9	4 043,1	4 029,5	4 149,2	4 359,5
Kleinbedrijf (0–49 werknemers)	2 030,4	2 064,3	2 034,8	1 910,1	1 903,1	1 906,0	2 015,5	2 103,9
Middenbedrijf (50–249 werknemers)	746,7	757,2	743,2	780,8	722,4	701,6	708,0	774,5
Grootbedrijf (>250 werknemers)	1 624,5	1 589,8	1 521,8	1 481,9	1 417,6	1 421,9	1 425,7	1 481,1
w.v. bedrijven in BU bezit	561,2	589,2	628,6	628,8	672,8	716,5	759,6	759,4
Kleinbedrijf (0–49 werknemers)	33,4	30,6	30,9	28,0	30,3	62,4	78,2	64,6
Middenbedrijf (50–249 werknemers)	143,2	138,1	159,7	141,3	165,8	169,0	173,1	175,2
Grootbedrijf (>250 werknemers)	384,5	420,5	438,0	459,5	476,6	485,2	508,3	519,7

4.4 Totaal aantal banen van bedrijven in buitenlands bezit naar land van zeggenschap

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
	<i>x 1 000</i>							
Totale NL economie (SBI 10-74)	4 962,9	5 000,4	4 928,4	4 801,7	4 715,9	4 746,0	4 908,8	5 118,9
w.v. bedrijven in BU bezit	561,2	589,2	628,6	628,8	672,8	716,5	759,6	759,4
België	29,0	38,7	36,0	29,4	48,4	50,0	43,7	36,1
China of India	0,8	0,9	12,0	16,5	17,2	15,2	19,1	31,7
Duitsland	79,5	84,2	93,1	106,9	104,8	103,6	110,8	120,6
Frankrijk	50,8	62,8	70,4	68,7	75,6	108,7	113,8	110,4
Groot-Brittannië	99,8	92,7	95,5	97,6	98,8	97,9	96,5	85,7
Japan	23,1	22,9	24,8	24,6	23,7	23,9	24,6	24,0
Scandinavië	65,4	71,7	64,6	64,1	62,8	64,8	64,4	71,0
US	138,7	138,9	145,4	142,3	153,6	151,0	167,2	162,7
Zwitserland	34,4	31,9	36,3	28,9	33,6	40,0	41,4	42,3
Overige ontwikkelde landen	34,6	38,5	39,6	39,1	45,0	50,4	57,3	60,2
Overige ontwikkelingslanden	5,0	5,8	11,0	10,5	9,4	11,0	17,0	14,7

4.5 Totaal aantal banen van bedrijven uitgesplitst naar laag-, midden- en hoogbetaald werk

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
	<i>x 1 000</i>							
Totale NL economie (SBI 10-74)	4 962,9	5 000,4	4 928,4	4 801,7	4 715,9	4 746,0	4 908,8	5 118,9
w.v. bedrijven in NL bezit	4 401,7	4 411,3	4 299,8	4 172,9	4 043,1	4 029,5	4 149,2	4 359,5
Laagbetaald	1 394,5	1 410,1	1 379,6	1 323,6	1 296,4	1 318,5	1 367,6	1 426,7
Middenbetaald	2 195,0	2 185,4	2 133,2	2 073,8	1 985,9	1 976,1	1 976,9	2 072,8
Hoogbetaald	812,2	815,7	787,0	775,5	760,8	734,9	804,6	860,0
w.v. bedrijven in BU bezit	561,2	589,2	628,6	628,8	672,8	716,5	759,6	759,4
Laagbetaald	110,6	120,0	127,1	136,1	146,7	139,6	143,8	140,9
Middenbetaald	269,9	283,3	302,7	295,8	318,9	338,2	358,8	362,4
Hoogbetaald	180,6	185,8	198,8	196,9	207,1	238,7	257,0	256,2

Toelichting: Banen zijn geïnclassificeerd als hoogbetaald als hun loon tot het 81ste percentiel of hoger behoort van alle in Nederland geregistreerde banen in dat jaar. Banen zijn geïnclassificeerd tot laagbetaald wanneer ze behoorden tot het 31ste percentiel of lager.

4.6 Totaal aantal banen van bedrijven uitgesplitst naar herkomst werknemers

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
	<i>x 1 000</i>							
Totale NL economie (SBI 10-74)	4 962,9	5 000,4	4 928,4	4 801,7	4 715,9	4 746,0	4 908,8	5 118,9
w.v. bedrijven in NL bezit	4 401,7	4 411,3	4 299,8	4 172,9	4 043,1	4 029,5	4 149,2	4 359,5
Autochtonen	3 607,5	3 598,3	3 503,5	3 401,6	3 306,2	3 278,2	3 342,8	3 461,6
Niet-westerse allochtonen	426,9	434,0	429,3	417,1	404,5	419,6	453,6	494,0
Westerse allochtonen	313,1	312,2	299,1	287,7	275,2	270,0	277,7	295,6
Onbekend	54,2	66,8	68,0	66,5	57,1	61,7	75,0	108,2
w.v. bedrijven in BU bezit	561,2	589,2	628,6	628,8	672,8	716,5	759,6	759,4
Autochtonen	425,5	442,8	474,6	478,2	511,8	540,6	568,9	557,9
Niet-westerse allochtonen	70,6	78,6	82,5	81,9	87,9	95,4	104,6	113,4
Westerse allochtonen	55,0	56,9	60,5	58,6	62,0	68,4	73,3	73,7
Onbekend	10,0	11,0	11,1	10,1	11,1	12,1	12,9	14,4

Let op! De doelgroepen van de Wet Samen komen voor een belangrijk deel overeen met de landen die in de Standaardindeling als niet-westers worden gekenmerkt. Een uitzondering vormen de geboortelanden voormalig Joegoslavië en Indonesië, want deze worden volgens de CBS standaardindeling tot de westerse landen gerekend. Omdat de doelgroepen van de Wet Samen het indelingscriterium vormen, prevaleren deze landen bij de indeling naar etnische herkomst. Hierdoor kunnen verschillen ontstaan. In bovenstaand tabel (4.6) wordt gesproken over westerse allochtonen, dit is exclusief voormalig Joegoslavië en Indonesië.

4.7 Totaal aantal banen van overnames met wisseling van eigendom, in jaren voor en na overname (t0)

	t-2	t-1	t0	t+1	t+2
Totaal aantal banen					
Wisseling NL -> BU	163 790	163 280	162 850	166 140	166 430
Wisseling BU -> NL	12 880	12 700	12 420	11 670	11 230
Gemiddeld aantal banen per bedrijf					
Wisseling NL -> BU	85,7	85,4	85,2	86,9	87,0
Wisseling BU -> NL	79,5	78,4	76,6	72,0	69,3

4.8 Totaal aantal banen van overnames met wisseling van eigendom, in jaren voor en na overname (t0), naar klein-, midden- en grootbedrijf

	t-2	t-1	t0	t+1	t+2
Totaal aantal banen					
Wisseling NL -> BU					
Kleinbedrijf	25 680	26 910	27 880	28 260	28 800
Middenbedrijf	34 880	34 960	35 650	36 100	35 420
Grootbedrijf	103 230	101 410	99 330	101 780	102 210
Wisseling BU -> NL					
Kleinbedrijf	2 080	2 060	1 940	1 870	1 760
Middenbedrijf	7 220	6 900	6 630	6 400	6 080
Grootbedrijf	3 580	3 730	3 840	3 400	3 400
Gemiddeld aantal banen per bedrijf					
Wisseling NL -> BU					
Kleinbedrijf	16,7	17,5	18,1	18,3	18,7
Middenbedrijf	114,4	114,6	116,9	118,4	116,1
Grootbedrijf	1 540,8	1 513,6	1 482,5	1 519,0	1 525,5
Wisseling BU -> NL					
Kleinbedrijf	22,1	21,9	20,7	19,9	18,7
Middenbedrijf	118,4	113,1	108,7	104,9	99,6
Grootbedrijf	511,4	533,3	548,7	486,0	485,0

4.9 Totaal aantal banen van overnames met wisseling van eigendom, in jaren voor en na overname (t0), naar sector

	t-2	t-1	t0	t+1	t+2
Totaal aantal banen					
Wisseling NL -> BU					
Industrie	18 560	18 170	18 380	17 950	17 640
Bouw	1 310	1 380	1 360	1 460	1 190
Handel	28 480	29 520	30 740	30 850	30 430
Financiële en zakelijke dienstverlening	51 360	49 910	45 860	46 470	46 350
Overig	64 080	64 300	66 510	69 410	70 820
Wisseling BU -> NL					
Industrie	5 750	5 650	5 680	5 230	5 010
Bouw	210	200	230	250	310
Handel	2 190	2 120	1 940	1 820	1 780
Financiële en zakelijke dienstverlening	1 870	1 870	1 780	1 770	1 770
Overig	2 860	2 860	2 780	2 610	2 360
Gemiddeld aantal banen per bedrijf					
Wisseling NL -> BU					
Industrie	82,5	80,8	81,7	79,8	78,4
Bouw	36,3	38,4	37,8	40,4	33,0
Handel	29,7	30,8	32,1	32,2	31,7
Financiële en zakelijke dienstverlening	145,5	141,4	129,9	131,6	131,3
Overig	189,0	189,7	196,2	204,7	208,9
Wisseling BU -> NL					
Industrie	117,3	115,4	115,9	106,6	102,2
Bouw	41,4	39,6	45,8	50,2	62,0
Handel	49,8	48,1	44,2	41,3	40,5
Financiële en zakelijke dienstverlening	56,8	56,6	54,0	53,7	53,8
Overig	92,4	92,2	89,8	84,1	76,0

4.10 Totaal aantal banen van overnames met wisseling van eigendom, in jaren voor en na overname (t0), naar laag-, midden- en hoogbetaald werk

	t-2	t-1	t0	t+1	t+2
Totaal aantal banen					
Wisseling NL -> BU					
Hoogbetaald	48 660	49 440	50 720	50 530	51 880
Middenbetaald	74 010	73 690	74 540	76 240	75 660
Laagbetaald	41 120	40 150	37 600	39 370	38 890
Wisseling BU -> NL					
Hoogbetaald	4 463	4 320	4 220	4 130	4 130
Middenbetaald	7 205	7 240	7 110	6 630	6 210
Laagbetaald	1 213	1 140	1 090	910	890
Gemiddeld aantal banen per bedrijf					
Wisseling NL -> BU					
Hoogbetaald	25,4	25,9	26,5	26,4	27,1
Middenbetaald	38,7	38,5	39,0	39,9	39,6
Laagbetaald	21,5	21,0	19,7	20,6	20,3
Wisseling BU -> NL					
Hoogbetaald	27,5	26,7	26,0	25,5	25,5
Middenbetaald	44,5	44,7	43,9	40,9	38,3
Laagbetaald	7,5	7,0	6,7	5,6	5,5

4.11 Eigendomswisselingen, 2000/2007

Wisseling BU -> NL	
Aantal bedrijven	2 890
Totaal aantal banen in buitenlands bezit	289 490
Totaal aantal banen in Nederlands bezit	280 410
Banengroei / -krimp	-9 080
Wisseling NL -> BU	
Aantal bedrijven	6 500
Totaal aantal banen in Nederlands bezit	548 960
Totaal aantal banen in buitenlands bezit	552 970
Banengroei / -krimp	4 000

Lijst van begrippen en afkortingen

Allochtoon: Persoon van wie ten minste één ouder in het buitenland is geboren. Er wordt onderscheid gemaakt tussen westerse en niet-westerse allochtonen. Westerse allochtonen hebben als herkomst-groepering een van de landen in Europa (exclusief Turkije), Noord-Amerika of Oceanië. Niet-westerse allochtonen hebben als herkomstgroepering een van de landen in Afrika, Latijns-Amerika en Azië (inclusief Indonesië en Japan) of Turkije.

Autochtoon: Persoon van wie de beide ouders in Nederland zijn geboren, ongeacht het land waar men zelf is geboren.

Baan: Het aantal personen in loondienst bij een bedrijf op het eind van elk jaar (banen).

Buitenlands bezit: Binnenlands/buitenlands bezit wordt geclassificeerd aan de hand van het land waar uiteindelijke zeggenschap plaatsvindt. Zeggenschap is gedefinieerd als de mogelijkheid om het algemeen beleid van een onderneming te bepalen door het aanstellen van de juiste directie, als dat nodig is.

Klein- midden en grootbedrijf: In het kleinbedrijf zitten bedrijven met 0 tot 50 werknemers, in het middenbedrijf bedrijven met 50 tot 250 werknemers en in het grootbedrijf bedrijven met 250 of meer werknemers.

Laag- en hoogbetaald werk: Banen zijn geclassificeerd als hoogbetaald als hun loon tot het 81ste percentiel of hoger behoort van alle in Nederland geregistreerde banen in loondienst in dat jaar. Banen zijn geclassificeerd tot laagbetaald wanneer ze behoorden tot het 31ste percentiel of lager.

Standaard Bedrijfsindeling 1993 (SBI 1993): De Nederlandse hiërarchische indeling van economische activiteiten die vanaf 1993 door het CBS wordt gebruikt om bedrijfseenheden in te delen naar hun hoofdactiviteit.

Auteurs

Noortje Urlings
Fabienne Fortanier
Marjolein Korvorst